

opusdei.org

Entrevista al Prelat: “seria un error per als catòlics atrinxer-se”

Publiquem una entrevista que el diari El Mercurio va fer el passat 28 de juliol de 2024 a mons. Fernando Ocáriz en ocasió del seu viatge pastoral a Xile.

08/08/2024

Sense esquivar temes conflictius, el sacerdot espanyol respon diferents inquietuds sobre els trets de la

institució catòlica que encapçala, present en més de 60 països i qualificada, des d'alguns sectors, com a “hermètica i poderosa”. De visita al país, va dialogar amb El Mercurio sobre temes com la declinació de les xifres de catòlics, els abusos en el si de l'Església i la seva mirada al futur.

Baixa l'entrevista al prelat de l'Opus Dei, en format PDF

Prop de 93.600 persones al voltant de l'orbe —de les quals més de 2.000 són sacerdots— integren la institució catòlica Opus Dei, el nom complet de la qual és Prelatura de la Santa Creu i Opus Dei. A Xile té 2.700 membres entre Arica i Punta Arenas, a més de simpatitzants i col·laboradors, i entre els seus focus hi ha l'educació escolar i la universitària.

Sorgit el 1928, l'Opus Dei —els integrants del qual l'acostumen a anomenar “l'Obra”— va sorprendre en el seu moment per predicar, en especial en el món laic, la possibilitat de seguir l'Evangeli a través del treball i la vida quotidiana. Un carisma nou que en va impulsar l'expansió al món, però també li ha significat controvèrsies pel suposat poder i influència dels seus membres i el seu possible caràcter “conservador”.

Físic i teòleg —una combinació suggeridora—, Fernando Ocáriz té 79 anys i dirigeix l'Opus Dei des del gener del 2017. Nascut a París (on el seu pare es va exiliar després de formar part de l'exèrcit del bàndol republicà en la Guerra Civil espanyola), el sacerdot espanyol mostra un caràcter més aviat tímid, però ha hagut d'afrontar reptes clau, com el canvi d'estatuts de l'organització, després de la decisió

del Papa Francesc l'any passat. Un anunci que va suscitar comentaris sobre el possible “rebaixament” de l'Opus Dei dins de l'Església, sobre el qual s'esplaia en aquesta entrevista. El prelat, com és conegut en la seva institució, és a Xile des d'aquest dijous i compleix una atapeïda agenda a Santiago i Viña del Mar, que preveu reunions amb joves, famílies i acadèmics; visitarà dues escoles de la Fundació Necedal, a Bajos de Mena i a La Pintana, i també la Universidad de los Andes.

En vigílies de la celebració del centenari de l'Opus Dei i acabat d'arribar a Xile, la seva màxima autoritat assenyala que “una bona inspiració és agrair a Déu els dons rebuts i la vida santa de tantes persones en aquests cent anys; doldre'ns pels errors comesos i demanar-li ajuda per al futur, ja que sense Déu no podem fer res”.

—Se sol caracteritzar l'Opus Dei amb tres adjectius: conservador, poderós i hermètic. Per què passa això? Quins adjectius us agradaria que es fessin servir per caracteritzar l'Opus Dei i la seva labor?

—Cadascú pot tenir les seves opinions i els seus motius per valorar la realitat. Si algunes persones ho perceben així, és perquè hi ha quelcom objectiu i/o subjectiu que pot causar aquesta impressió. Donar a conèixer millor què és l'Obra és, en part, la tasca de cada membre: viure de manera autèntica la vocació de cadascú. És quelcom gran i meravellós, tot i que entenc que es requereix una perspectiva de fe per comprendre-ho amb profunditat. De tota manera, penso que, humanament, qui coneix de prop l'Opus Dei podrà percebre persones normals, amb virtuts i defectes. M'agradaria que se'ns conegués com

a gent alegre, senzilla i serena, pacífica, amb qui és fàcil fer amistat, persones de mentalitat oberta i comprensiva. També que es reconeguéssin la varietat dels fidels de l'Opus Dei, no només dels que adquireixen certa rellevància pública, que són pocs. Així es veuria que cadascú i cadascuna lluiten per viure a fons la fe, convivint amb els seus propis defectes i intentant posar els seus talents al servei de la seva família, dels seus amics i de la societat.

—Quina definiríeu que és l'aportació de l'Opus Dei a la vida de l'Església?

—L'aportació principal de l'Opus Dei és acompanyar els laics (el 98% dels seus membres) perquè siguin protagonistes de la missió evangelitzadora de l'Església al mig del món, un a un. Els laics no són mers receptors o actors secundaris,

sinó protagonistes de l'evangelització, que poden portar l'escalf i l'amistat de Crist allà on fa més falta: a les aules, a les poblacions, als camps de futbol, als hospitals, a les oficines, a les famílies, als pobres i als rics... a tothom. Es tracta d'una labor d'acompanyament espiritual, de vivificació cristiana, que evita interferir en les seves opcions terrenals legítimes: les seves accions en la societat, amb els seus encerts i els seus errors, seran responsabilitat seva, no de l'Església ni de l'Opus Dei. Atribuir a l'Opus Dei les iniciatives polítiques, empresarials o socials dels seus fidels seria clericalisme.

L'EXILI I LES SEVES REPERCUSSIONS

—Vau néixer el 1944 a l'exili, a París. Avui es recorden els moments dramàtics que llavors vivia Europa i que la vostra família

va viure a l'exili a França. Aquesta experiència us va marcar d'alguna manera?

—Durant la Guerra Civil espanyola el meu pare va servir l'exèrcit republicà: això va fer que, en acabar la contesa, s'hagués d'exiliar a París. Era veterinari militar i va tenir una primera feina per cuidar els animals d'un circ. Poc temps després, va aconseguir treballar en un laboratori i es va poder emportar la família. Gràcies a Déu, les represàlies que, alguns anys després, el meu pare va patir en tornar a Espanya van ser lleus i es va poder desenvolupar en el camp de la recerca en biologia animal. Fora d'això, jo era un nen i ho vaig viure tot sense ser-ne gaire conscient. Tot i així, potser la reflexió sobre aquesta experiència em va vacunar contra la seducció de qualsevol mena de violència i contra la temptació d'identificar la religió

amb determinades opcions polítiques.

—Vau estudiar Física i després Teologia, una barreja singular. Quins aspectes de la física han il·luminat el vostre camí religiós?

—Tant la física com la teologia són, cadascuna a la seva manera, coneixement de la realitat: no només no són contradictòries, sinó que es complementen. No puc dir que l'estudi de la física m'obrís els ulls a la realitat de Déu, ja que ja era creient per tradició familiar i per convicció personal. Però investigar en la realitat física concreta em va ajudar a veure des d'una altra perspectiva el món com a creat per Déu.

—En la vostra joventut, vau conviure amb sant Josepmaria Escrivà, fundador de l'Opus Dei. En aquest context quotidià, quin tret d'ell us cridava l'atenció?

—Vaig arribar a Roma el 1967 i vaig viure a la mateixa casa que ell fins que va morir el 1975, però allà ens allotjàvem unes 200 persones. Tot i que érem molts, un se sentia molt estimat, acompanyat per la seva alegria i el seu afecte. En una ocasió, davant de moltes persones, em va fer una pregunta i es va adonar immediatament que em posava en un compromís; sense donar-me temps per contestar, va afegir un comentari col·lateral que feia innecessària la meva resposta.

Aquests petits detalls es repetien diàriament. Sobretot, em va impactar la seva unió amb Déu, que era manifesta quan el senties parlar en un moment de predicació o en una trobada familiar. En l'aspecte humà, subratllaria el seu amor a la llibertat i el seu bon humor.

LES INSTRUCCIONS DEL PAPA

—El Papa Francesc va cridar a reforçar “el carisma essencial” de l’Opus Dei. Com definiríeu aquest carisma?

—El descriuria com la cerca de Déu, la trobada amb Déu i l’ajuda a moltes altres persones en aquesta mateixa trobada, en la vida ordinària, en el treball, en la família, al carrer. En paraules del Papa Francesc, es tracta de “difondre la crida a la santedat al món, a través de la santificació del treball i de les ocupacions familiars i socials”.

—Ha d’experimentar revisions aquest carisma, que es va configurar fa gairebé 100 anys?

—En 100 anys, la societat i l’Església han evolucionat molt, i l’Opus Dei també, ja que en forma part. No som indiferents a fenòmens com la

globalització, la conquesta femenina de l'espai públic, les noves dinàmiques professionals i familiars, etc. Com afirmava sant Josepmaria, canvien les maneres de fer i de dir, però es manté l'essència, l'esperit. Saber canviar, en aquest sentit, és necessari per ser fidels a una missió, però cal modelar qualsevol canvi des de l'aspecte més essencial, des d'aquest nucli que no podem modificar, perquè, com tot carisma, és un regal de Déu.

—Va ser una sorpresa la decisió del Papa Francesc sobre l'estructura de l'Opus Dei?

—El Sant Pare ens va advertir amb una certa antelació del *motu proprio* *Ad charisma tuendum*. Els canvis principals d'aquest document afecten aspectes estructurals i organitzatius, que el prelat no sigui bisbe, entre altres coses, però no toquen la missió o la substància de l'Opus Dei. La

modificació dels estatuts és una resposta a aquesta petició del Papa. Ara mateix, es treballa sobre això amb el Dicasteri del Clergat, en un clima de diàleg i de confiança.

A alguns els crida l'atenció la joventut d'algunes vocacions a l'Opus Dei. Són lliures de decidir la seva vocació, per exemple, els joves de 16 anys?

La llibertat és un requisit imprescindible per a qualsevol vocació. La incorporació a l'Opus Dei només és possible amb 18 anys, amb la majoria d'edat. Si algú pensa que té vocació, pot començar abans un procés de discerniment, però sabent que encara no forma part de l'Opus Dei i sempre amb el permís exprés dels seus pares.

Des del moment en què es demana l'admissió a l'Obra fins a la seva incorporació definitiva, hi ha una sèrie d'etapes formatives, que duren

almenys 6 o 7 anys. Cada any la persona ha de manifestar el seu desig de continuar: no és un procés automàtic, sinó que interpel·la el discerniment i la llibertat personals d'una manera molt profunda.

“Les activitats de formació espiritual que promou l’Opus Dei entre els joves, amb implicació dels pares, són una llavor per ajudar-los a conèixer i testimoniar la seva fe, a estimar la seva família, a preparar-se per ser bons professionals i ciutadans. La majoria descobreix que la seva vocació està en el matrimoni, altres en el celibat laical; potser d’altres opten pel sacerdoci o la vida religiosa... Com diu el Papa, en adreçar-se als joves, es tracta de ‘descobrir-se a un mateix a la llum de Déu i fer florir l’ésser de cadascú’”.

ERRORS I PECATS

—Des del Vaticà es demana ara un informe anual sobre la situació de l'Opus Dei, no cada cinc anys, com abans. Té a veure amb la necessitat de més transparència i control?

—Aquest canvi de periodicitat és conseqüència del canvi de Dicasteri. Ara, l'interlocutor immediat de l'Opus Dei és el Dicasteri per al Clergat, i en aquest dicasteri els informes es lliuren cada any, no cada cinc, com passava en el Dicasteri dels Bisbes. Independentment d'això, no hi ha dubte que l'Església, i l'Obra com a part d'aquesta, està millorant la manera de donar a conèixer de manera clara i comprensible les dades més rellevants de la seva activitat, així com les seves motivacions.

“La transparència, ben entesa i ben aplicada, afavoreix la confiança que,

com assenyaleu, ha quedat molt qüestionada pels casos d'abusos. En aquest sentit, des del 2013 a l'Opus Dei hi ha un protocol per a la protecció de menors i persones vulnerables, que formalitza unes mesures de prudència que es vivien a l'Obra des de feia dècades i incorpora la normativa més recent de l'Església. D'altra banda, s'està treballant en la creació de canals especials de curació i resolució per acollir les persones que vulguin ser escoltades”.

—Tot i que en menys mesura que altres institucions, s'han plantejat denúncies d'abusos per part d'integrants de l'Opus Dei, també a Xile. Heu expressat el vostre perdó pels “errors i pecats de membres de l'Opus Dei”. Quins són aquests errors i pecats?

—Els errors i pecats personals els coneix cadascú. Alhora, no es pot

ignorar que hi ha persones que han format part de l'Opus Dei o que han estat en contacte amb l'Obra i que s'han sentit ferides per maneres de fer o han vist trencada la seva confiança en els representants o en la institució. Tenint en compte que el que es pretén a l'Obra és recórrer un camí de santedat i trobada amb Crist, pensar que hi ha persones que en aquest camí no han trobat la felicitat, personalment, em causa dolor i és invitació a una sana labor d'examen per detectar-ne les causes, per veure com reparar-ho segons cada situació, estudiar què es pot millorar, etc. Els motius d'aquestes ferides poden ser molt diversos. El que em causa més dolor és que no sempre hàgim sabut acompanyar bé les persones en el discerniment de la seva vocació, en l'acompanyament espiritual o davant d'una situació familiar o personal difícil.

—Avui es viu un gran clamor per donar més espai a la dona, moltes vegades relegada a través de la història. Com ho viu l'Opus Dei?

—Efectivament, en les últimes dècades, la dona ha anat ampliant el seu espai en la vida pública, enriquint-la amb la seva aportació insubstituïble. En l'Església ha crescut el seu protagonisme en tots els aspectes, també amb nomenaments en llocs de responsabilitat dins de la cúria vaticana, per exemple. En l'Opus Dei, les dones han estat des de l'inici en el govern al costat de sant Josepmaria i els seus successors, i són autònomes respecte als homes en el lideratge dels seus apostolats. A mesura que creix la presència femenina en el govern de les empreses o institucions, més dones de l'Opus Dei, igual com les seves coetànies, assumeixen llocs de responsabilitat, i

és bonic veure l'abast que el seu servei pot prestar.

XILE I EL DECLIVI EN EL NOMBRE DE CATÒLICS

—El nostre país experimenta canvis en matèria religiosa. L'enquesta Bicentenari de la UC mostra una baixa significativa en l'adhesió dels joves a la religió catòlica. Cal assumir que els catòlics caminen a ser un grup minoritari?

—No visc a Xile i, per tant, no en conec en profunditat la situació, però m'atreviria a dir que seria un error atrinxerar-se, una reacció natural quan un està en minoria. Al contrari, com a deixebles de Jesucrist, hauríem de sentir com a pròpies les aspiracions, les necessitats i els sofriments de totes les persones i treballar juntament amb elles.

“Després de l’huracà causat per la crisi dels abusos, per exemple, molts catòlics han emprès la via de l’acompanyament de les persones ferides, i l’Església a Xile ha posat en marxa mesures de prevenció i de promoció d’ambients de confiança i llibertat que són imprescindibles per reprendre el seu vigor en la societat i que són clau perquè aquests delictes no tornin a passar. Una Església ferida en els seus membres pot transmetre Crist i té molt per aportar: ajudar, col·laborar, guarir, sense buscar cap interès personal o institucional ni solucions precipitades. Aquest és el camí que veig que ha emprès l’Església a Xile, la via per recuperar la credibilitat i, sobretot, per portar la proximitat de Jesucrist a moltíssimes persones”.

—La baixa en les vocacions que experimenta l’Església Catòlica arriba també a l’Opus Dei?

—Als països més secularitzats, compartim les mateixes dificultats que la resta de l'Església. Als llocs on aquesta creix, penso en Nigèria, el Brasil, els Estats Units, l'Opus Dei també creix. En concret, augmenten el nombre de laics i laiques que, inspirats per sant Josepmaria, volen buscar la santedat i estan oberts a formar una família.

Disminueixen, en canvi, les persones que acullen el celibat, un do de Déu que potser avui s'entén menys, encara que sigui tan enriquidor per a l'Església. Des de fa algun temps, moren més de mil membres de l'Opus Dei a l'any; tot i així, gràcies a Déu, hi ha un petit creixement en nombres totals, encara que en una realitat eclesial el que importa és la unió amb Déu i no les xifres o les estructures.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/entrevista-
al-prelat-diari-mercurio/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/entrevista-al-prelat-diari-mercurio/) (06/08/2025)